

DUMITRU CLINCIU

Vecerniile transilvane

(fragment)

Villa „Dr. Buhn” se află și acum pe o străduță desfundată, în pantă, la ieșirea spre Măgura Codlei. Fusese construită de un unchi al domnului Robert, doctorul în arhitectură, Buhn, care plecase în America, înainte de al doilea război mondial.

Prezența celor doi soți în fiecare seară pe terasă era pentru ceilalți sași un semn de împotrivire, de rezistență. O împotrivire pasivă, e adevărat, dar fără echivoc. Cei care-i cunoșteau continuau să le arate același respect de odinioară, în răspăr cu cei ce se adaptaseră repede, prea repede. În anii de după război orașul era doar o comună unde toți locuitorii se cunoșteau între ei, astfel că cei care intraseră în slujba veneticilor instalați la putere, ițindu-și mutrele nesuferite pe unde te așteptai mai puțin, erau ușor de reperat – aceste cumetre cu silnice aere de cocote, năimite și instruite să lovească în cele mai perverse feluri. Nu după multă vreme, însă, au apărut ceilalți, invizibili, pe care, fiind mult prea aproape, nu o dată obturând întreaga perspectivă dintre tine și ei, căci își găsisse loc chiar în sufletul tău, îi vedeai prea târziu, fără ca aceasta să-ți mai poată ajuta la ceva.

Robert Gross, înalt, subțire, cu ținuta întotdeauna dreaptă, tăcut, era puțin trecut de 60 de ani. La o judecată sumară, putea fi luat drept un morocănos, însă, cu timpul, îți dădeai seama că avea distincția celui căruia, din tot ce va fi avut odată, îi mai rămăsese – fără însă a o arăta ostentativ – doar ceea ce se mai știa odinioară a fi demnitate. În tinerețe făcuse călătoria de la Berlin la Codlea, trecând prin Italia, pe jos, încins cu spada și cu acele celebre scrisori de recomandare pe care le primea de la fiecare dintre familiile ce-l găzduiseră în schimbul ajutorului acordat gazdei, reiterând tradiționalele călătorii de instruire, iar studiile de telogie și economie le făcuse la Berlin și Sibiu. Doamna Sarah Gross, Șary, cum o alintau ai casei, ungueroaica încă zveltă, potrivită de înălțime, se trăgea dintr-o familie înstărită din regiunea celor Trei Scaune și făcuse studii de pian la conservatorul din Cluj. Mai păstra și acum, destul de îndemânat necunoscute, după mina gravă pe care și-o arbora, vioiciunea zburdălniciilor din tinerețe. Pentru a o cunoaște, însă, trebuia mai întâi să-i inspire încredere, ceea ce nu era deloc ușor. Se îndepărtase de lumea aceasta nouă,

ostilă, printr-o retragere felină, susținută, în momentele de cumpănă, de exigențe care lăsau să se întrevadă, în ciuda unei constituții firave, un caracter puternic.

Nu după multă vreme, era o seară de sfârșit de octombrie, doamna Șary îi aduse pe terasă un album cu fotografii. Erau fotografii din tinerețe. Arăta ca acele femei pe care le vezi o singură dată pe stradă, în tren, în autobuz, cărora le remarci strania frumusețe, ca apoi să se retragă în anonimat, acolo unde oricând poate fi prezentă jivina. Jivina care ocrotește imaginea în schimbul unui obol, pe care tot ea îl amână cu perfidie și cinism. Mereu. Jivina cu răbdarea ei din care învățăm că nimic nu îi e dat omului, jivina niciodată pribeagă.

Dimitrie luă o înghițitură de cafea, apoi se aplecă să-și pună ceașca pe farfurioara de pe măsuță. Se aplecă încet, o mișcare a seducției, o paloare, imparabila lovitură. De fiecare dată era o altă linie sinuoasă a voluptății pe care o țineau, când unul, când celălalt, protector, la distanță. Reverii difuze sfidau sclipirile mărimii acestei femei care, cu toate împotrivirile ei, devenea din ce în ce mai mică. Degetele subțiri, fragile, cu pielea translucidă, strângeau ceașca încă plină.

O observa pe ascuns, continuând să admire fotografiile cu chipuri vesele de altădată: Șary în grădină, într-un compartiment de tren, Șary, zglobie, înconjurată de prieteni, pe o pajiște, apoi în cameră, singură, cabrată. De la o vreme, tot continuând să-i observe privirea care fixa un punct îndepărtat, mișcările molatice și precaute ale trupului în fotoliu, se retrase, pe nesimțite, în insidioasa melancolie a labirintului, un labirint până atunci bănuț ca fiindu-i familiar, domestic, protector, acolo unde își tot făcea de lucru, în lipsa unei preocupări serioase, ucenicul. Era, desigur, un ucenic blând. Îl găsi după câteva rătăcirii, desenând un pește pe hârtia unui zmeu, în timp ce copilașul căruia i-l furase, nu încapă îndoială că îl furase, se cutremura de plâns, arătându-l pe nemernic cu degetul. După ce termină desenul la ale cărui detalii zăbovisse din cinismul pur al bucuriei artistice, îl înapoie copilului, arătându-i, cu neașteptată și chiar neobrăzată sfială, cerul.